

THE BOXERS' REVOLT

Simion – Virgil Bui

PhD Student, UMFST Târgu Mureș

Abstract: This article deals with a small part of China's multi-millionary history namely the rebellion of boxer. The revolt took place the end of nineteenth end early twentieth centuries and was motivated by nationalist feelings and desire of the chinese to free themselves from economic westerners domination. In the year 1900, for 55 days the most western embassies in Beijing were besieged by boxers. Eventually the uprising was defeated by westerners. Today, the boxers uprising is regarded with a sens of pride by the chinese.

Keywords: boxers, embassies, imperial court, anti-occidentalism, fights

Răscoala sau revolta boxerilor a fost o mișcare xenofobă și anticreștină ce s-a desfășurat în China la sfârșitul dinastiei Qing, între anii 1899 și 1900. Răscoala a avut loc pe fundalul unei secete puternice și a subminării economice cauzată de creșterea sferelor de influență străină. Ea a fost inițiată de Miliția Yiehua (Miliția unită pentru dreptate), cunoscută în lumea occidentală sub denumirea de Boxerii. Mișcarea era motivată și de sentimente naționaliste și de dorința de a rezista împotriva imperialismului vestit și japonez și a creștinismului. La sfârșitul secolului al XIX-lea puterile europene aliate cu Japonia au forțat dinastia Qing să accepte controlul lor asupra economiei țării. În China se găsea ursul rus, leul britanic, vulturul german, cocoșul galic, coroana bicefală austro-ungară și binențele unchiul Sam.¹ Înainte de răscoala boxerilor, China fusese răvășită de o serie de războaie impuse din exterior cum au fost războiul opiumului (1839-1842) și războiul franco-chinez (1884). Deosebit de important a fost războiul chino-japonez din anii 1894-1895. Deși superioară numeric, armata chineză a fost învinsă pe râul Yalu, iar China a fost nevoită să abandoneze Coreea precum și alte teritorii printre care și insula Taiwan.² În 1898 Rusia a concesionat pe 25 de ani peninsula Liaodong și a înființat o bază navală la Porth Arthur. Pe de altă parte, Franța, Germania și Marea Britanie au continuat să-și însușească și alte concesii portuare și comerciale. Astfel Germania a dobândit Jiaozhou, Franța a luat Guangzhouwan și britanicii au preluat Weihai.³

Situația nu a fost acceptată de o parte importantă a societății chineze care considera amestecul evident al puterilor străine ca un act de agresiune și atac, nu doar asupra economiei țării, ci mai ales asupra religiei, culturii și tradițiilor sedimentate de mii de ani. Deosebit de ultragiutate de atitudinea colonialist-agresivă a occidentalilor și a Japoniei (inamic tradițional al Chinei) s-au dovedit o bună parte a școlilor de arte marțiale. Maeștrii care le conduceau, simțeau că este imperios necesar să se revolte împotriva atacurilor care se desfășurau pe mai multe fronturi, cele mai importante fiind cel economic prin controlul comerțului și cel religios, prin propaganda agresivă a creștinismului în rândul populației chineze.⁴

Pe 1 noiembrie 1897, o bandă de oameni înarmați aparținând Societății Săbiilor mari a luat cu asalt reședința misionarilor din Beijing și a ucis doi preoți, atacul fiind cunoscut ca și incidentul Juye. Când împăratul Wilhelm al II-lea a aflat despre aceste crime a ordonat escadronului Asia de Est să ocupe Jiaozhou pe coasta de sud a peninsulei Shandong. În octombrie 1898, un grup de boxeri au atacat comunitatea creștină din satul Liyuantun unde un templu închinat Împăratului de Jad a

fost convertit într-o biserică creștină. Incidentul a marcat pentru prima dată folosirea sloganului „susțineți pe Qing și distrugeți străinii”.⁵

Agresiunea împotriva misionarilor și a creștinilor a atras mânia străinilor, în special a guvernelor europene. În 1899 ambasadorul francez la Beijing i-a ajutat pe misionari să obțină un edict care să le confere statut oficial pentru orice creștin din ierarhia bisericii catolice, dându-le posibilitatea să-și susțină oamenii în disputele cu oficialii chinezi. După ce guvernul german a preluat peninsula Shandong mulți chinezi s-au temut că misionarii și în general creștinii din China încercau să divizeze și să colonizeze China bucată cu bucată.⁶

Dezvoltarea inițială a mișcării boxerilor a coincis cu reforma celor o sută de zile (iunie-septembrie 1898). În acel moment pe tron se afla împăratul Guangxu din dinastia Qing, aflat sub regența mătușii sale Ci-xi. Această femeie a fost de fapt stăpana absolută a Chinei între 1875 și 1908, exercitând o fascinație deosebită și durabilă asupra occidentalilor.⁷

Guangxu l-a sprijinit cu toată autoritatea pe șeful mișcării reformatoare Kang Youwei care dorea modernizarea Chinei după modelul japonez, prin intermediul reformelor Kang Youwei și ministrul Li Hongzhang doreau o industrializare și o tehnologizare rapidă. Ci-xi nu a privit cu ochi buni tentativa de reformă și la 7 septembrie 1898, ajutată de conservatori l-a destituit pe Li Hongzhang. Reformatorii s-au grupat în concesiunile străine și în special la Shanghai. Kang Youwei a fugit în Japonia iar împăratul Guangxu a fost surghiunit și închis în una dintre nenumăratele reședințe și grădini ale palatului imperial.⁸

În rândul politicianilor conservatori chinezi a crescut foarte mult animozitatea față de străini. Astfel un oficial străin a explicat foarte plastic și succint această animozitate „alungați misionarii și renunțați la opium și veți fi bine primiți”.⁹ În primăvara anului 1900, mișcarea boxerilor s-a extins rapid în zonele rurale din jurul capitalei chineze. Boxerii au ars biserici creștine, au ucis creștini și au intimidat oficialitățile chineze care le-au stat în cale.¹⁰ Practic răscoala boxerilor a durat între 28 mai și 15 august 1900 și a constat în asedierea străinilor în zona legațiilor din Beijing. Străinii s-au înarmat, baricadat și au rezistat cu succes în fața asalturilor repetate ale boxerilor.¹¹

Pe data de 30 mai 1900, diplomații străini conduși de ambasadorul britanic Maxwell Mac Donald au cerut forțelor armate occidentale să trimită soldați. Guvernul chinez a amenințat cu rezistența, dar în ziua următoare o forță internațională de 435 de pușcași marini a debarcat de pe vase de război. Corpul expediționar a călătorit cu trenul de la Dagu la Beijing, unde au stabilit perimetre defensive în jurul misiunilor diplomatice.

Pe data de 5 iunie 1900, boxerii au tăiat linia de cale ferată dintre Teijing și Beijing izolând astfel capitala. Deoarece situația devenea tot mai violentă, un al doilea corp expediționar internațional sub conducerea viceamiralului Edward Seymour a fost dislocat de la Dagu la Beijing pe 10 iunie 1900, corpul de ingineri reușind să repare calea ferată. În capitală, prințul Duan, fiul împărătesei Ci-xi, cunoscut pentru sentimentele sale antioccidentale a devenit efectiv liderul boxerilor. O bună parte a oficialităților chineze în frunte cu împărăteasa Ci-xi era de partea boxerilor. La 17 iunie forțele occidentale au cucerit fortul Dagu.

A doua zi împărăteasa Ci-xi a trimis un ordin legațiilor străine cerându-le să părăsească Beijingul sub protecția armatei chineze. Diplomații străini au refuzat cererea împărătesei și s-au hotărât să reziste. Din păcate reprezentantul Germaniei, Klemens von Ketteler a decis să ducă acțiunea de protest mai departe și s-a hotărât să ducă o plângere oficială la curtea imperială. Bravul diplomat german a fost însă ucis pe străzile din Beijing de către boxerii furioși la 20 iunie 1900. Pe data de 21 iunie împărăteasa Ci-xi a declarat război puterilor străine. Paradoxal, unii guvernatori regionali cu vederi europene au refuzat să se alăture declarației de război imperiale sau chiar au ascuns aceasta declarație supușilor. Astfel, Yuan și Shikai a luptat împotriva boxerilor cu propriile lui trupe, în timp ce Zhang Zhidong din Wuhan a intrat în negocieri cu occidentalii. Neutralitatea provinciilor a ținut majoritatea chinezilor în afara ostilităților militare. În cartierul legațiilor din Beijing erau asediați 473 de civili, 409 soldați din 8 țări și aprx. 3000 de chinezi creștini refugiați¹³.

Germanii și americanii ocupau poziția strategică cea mai importantă și anume Zidul Tătarilor care era înalt de 14 m și era vital pentru apărarea legațiilor. Aici s-au dus lupte grele

remarcându-se în special forțele americane. În timpul asediului s-au remarcat și un număr de 24 de militari japonezi sub conducerea colonelului Goro Shiba¹⁴. Aliații au fost salvați și de unele ezitari ale generalilor chinezi. La fel ca și guvernatorii, nu toți considerau că revolta boxerilor va aduce ceva bun pentru China. De exemplu, generalul Ronglu a blocat transferul artileriei spre Beijing salvându-i pe asediați și a angajat chiar trupe contra boxerilor. Împotriva boxerilor au fost trimise trupe internaționale sub comanda generalului-locotenent Alfred Gaselee. Armata condusă de acesta era formată din reprezentanți a opt puteri: Austro-Ungaria, Franța, Germania, Italia, Japonia, Rusia, Marea Britanie și S.U.A.¹⁵.

Armata care a reușit să-i înfrângă pe boxeri număra 55.000 de soldați, majoritatea europeni dar era și primul regiment chinez alcătuit din chinezi colaboraționiști. Cei 100.000 de boxeri au fost înfrânți cu ușurință, iar la 15 august 1900 Beijingul a fost eliberat. Represiunea asupra boxerilor a fost dură, remarcându-se în special trupele germane. În timpul răscoalei boxerilor nenumărate obiecte de artă chineze au fost distruse sau deteriorate.¹⁶

O prima concluzie asupra răscoalei boxerilor este aceea că ea se înscrie în lupta popoarelor din Asia pentru eliberare națională din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și de la începutul secolului al XX-lea. În al doilea rând, putem afirma că societatea chineză din acea perioadă era profund divizată. În al treilea rând, boxerii au trebuit să facă față celor mai puternice state din lume și celor mai puternice armate. Astăzi răscoala boxerilor reprezintă un subiect de mândrie pentru chinezi și de glorie a trecutului eroic.

BIBLIOGRAPHY

1. Danielle Elisseeff, „Istoria Chinei”, București, Editura Lucman, 2012, p. 203
2. Detlef Berghom, Markus Hosttstein, „Istoria – oameni, fapte, evenimente. Perioada modernă”, traducere de Oana Cristescu, București, Editura Litera, 2010, p.319
3. Gordon Keer, „O scurtă istorie a Chinei. De la dinastiile antice la marea putere economică”, Pitești, Editura Nomina, 2015, p. 114
4. <http://www.descopera.ro/cultura/11948855.rascoala.boxerilor.prima.revoluta.cu.pumni.si.picioare.din.istorie>
5. Esherich, Joseph W., (1987), „The Origins of the Boxer Uprising”, University of California Press, p. 57
6. Ibidem, p. 34
7. Danielle Elisseeff, op. cit , p. 205
8. Ibidem, p. 208
9. Cohen, Paul A., „History in three keys. The boxer aș event. Experiece and myth”, New York, Columbia University Press, p. 105
10. Gordon Keer, op. cit , p. 146
11. LAROUSSE (F. G. Dreyfus, A. Jourcin, P. Thibault, P. Milza), „Istoria Universală, volumul 3. Evoluția lumii contemporane”, traducere de Melania Cazanac și George Anania, București, Editura Univers enciclopedic, 2006, p. 229
12. Chester C. Tan, „The boxer cathastropher”, New York, Columbia University Press, 1955, p. 121
13. Smith, Arthur H. . „China in convulsion”, New York, Fleming H. Revell, 1901, p. 316
14. [www.historia.ro>general>articol>Beijing 1900:Boxerii asediaza ambasadele straine](http://www.historia.ro/general/articol/Beijing_1900:Boxerii_asediaza_ambasadele_straine)
15. www.descopera.ro, op. cit
16. Detlef Berghom, Markus Hosttstein, op. cit, p. 319